

BESLUTSFÖRSLAG

Maria Landgren
Maria.Landgren@skane.se

Datum 2021-08-20
Ärendenummer 2021-POL000280

1 (4)

Konkurrensskadestånd för överdebitering av läkemedel

Ordförandens förslag

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för Region Skåne att erhålla ersättning med anledning av konkurrensrättsliga överträdelser inom läkemedelssektorn.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ingå avtal om legala tjänster för utredning och framställning av ersättningskrav.

Sammanfattning

Inom EU har av kommissionen uppmärksamats att konkurrenshämmande åtgärder vidtagits av tillverkare av läkemedel och andra intressenter i branschen. Kommissionen har med anledning av detta utfärdat bötesbelopp mot aktörerna. En enskild part som lidit skada av agerandet har dock att själv föra talan mot de inblandade parterna för att få ersättning för den skada som det konkurrenshämmande agerandet medfört.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2021-08-20

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Region Skåne som ansvarig huvudman för vården inom Skåne är också den som ytterst står för kostnaden för de läkemedel som tillhandahålls regionens invånare.

Marknaden för läkemedel är starkt privatiserad och framtagna preparat omgärdas av långa patent som håller prisnivåerna på verksamma substanser uppe under lång tid. Den ensamrätt som ett patent innebär är också det som medför de många gånger höga priserna för effektiva och livsviktiga läkemedel.

Inom EU har det uppmärksamats att tillverkare och leverantörer inom läkemedelsindustrin sluter olika typer av konkurrenshämmande överenskommelser i syfte att hålla uppe priserna. Kommissionen har i ett flertal fall dömt ut stora konkurrensskadeavgifter med anledning av dessa

överenskommelser.

Precis som vid konkurrensskadeersättning som beslutas av Konkursverket gäller för sådan ersättning som utdöms av EU-kommissionen att denna inte fördelas på och betalas ut till de skadelidande. Sådan beslutad ersättning utgör endast en utfärdad ekonomisk sanktion för själva överträdelsen av det konkurrensrättsliga regelverket. En skadelidande part har själv att ta vara på sin rätt, genom att exempelvis föra en process mot den eller de parter som agerat på så sätt att den enskilde lidit skada.

För att Region Skåne ska kunna ta tillvara sin rätt och få ersättning för den skada som regionen lidit genom dessa upplägg att jämställa med karteller, måste regionen själv agera genom att kontakta de inblandade parterna. I förlängningen kan detta också innebära att regionen måste vidta rättsliga åtgärder mot dessa aktörer. Aktörerna är belägna i hela Europa och Region Skåne kommer att vara i behov av extern specialiserad juridisk hjälp för att hantera dessa komplicerade tvister och kontakter.

Hausfeld & Co LLP ("Hausfeld") är en brittisk advokatbyrå som samarbetar med en svensk partner Advokatfirman Vinge KB ("Vinge"). Hausfeld har erbjudit Region Skåne en möjlighet att driva en process med syfte att erhålla skadestånd från läkemedelsföretag till följd av överdebiteringen. Processen är en grupptalan där flera klaganden agerar gemensamt och även andra regioner har fått samma erbjudande.

Hausfelds erbjudande grundas på att krav ska framställas gentemot läkemedelsbolagen på skadestånd till följd av icke lagliga konkurrensbegränsningar. Initialt inriktas arbetet på att förlikningsvis åstadkomma en uppgörelse, men det kan också bli aktuellt att stämma de aktuella läkemedelsbolagen.

Hausfeld får betalt endast om man lyckas utverka ersättning från läkemedelsbolagen ("no cure, no pay"). Vinge arbetar för och får betalt av Hausfeld. Region Skåne betalar ingenting under hand utan först om och när läkemedelsbolagen betalat ut ersättning.

Hausfelds arvode tas från den ersättning som läkemedelsbolagen betalar och utgör en viss procentandel av skadeståndsersättningen som Region Skåne har rätt till. Arvodets storlek beror på i vilket skede ersättningen betalas; ju mer arbete Hausfeld tvingats lägga ner, desto större arvode.

Om Region Skåne väljer att avbryta processen i förtid ska Hausfeld kostnader för utlägg ersättas

Under tiden för utredning och senare under en eventuell process kommer administrativa kostnader att uppstå då data för de relevanta produkternas behöver tas fram och analyseras. Hur omfattande detta arbete blir är i dagsläget oklart.

Region Skåne har samarbetat nära med Västra Götalandsregionen och Region Stockholm i de olika frågeställningar som uppkommit.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Region Skåne har möjlighet att få ersättning för de kostnader regionen haft på grund av felaktig prissatta läkemedel, någon summa är inte specificerad. Region Skåne riskerar att få betala rättegångskostnader vid en eventuell förlorad tvist alternativt betala en försäkringspremie för att undvika denna kostnad.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist har skett.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i ärendet.

Uppföljning

Uppdraget genomförs i samarbete mellan Område Läkemedel och Enheten för juridik och leds av respektive chef.

Så snart tvisterna avgjorts eller förlikning nåtts ska resultatet rapporteras till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör